Формальды емес білім беру арқылы алынған оқыту нәтижелерін, сондай-ақ кәсіптік біліктілікті тану нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 24 қазандағы № 544 және Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2023 жылғы 24 қазандағы № 322 бірлескен бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 27 қазанда № 33580 болып тіркелді.

"Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-3-бабының 30) тармақшасына сәйкес БҰЙЫРАМЫЗ:

1. Формальды емес білім беру арқылы алынған оқыту нәтижелерін, сондай-ақ кәсіптік біліктілікті тану нәтижелерін тану қағидалары осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес бекітілсін.

2. Мыналардың:

1) "Формальды емес білім беретін, танылған ұйымдардың тізбесіне енгізілген ұйымдар беретін формальды емес білім арқылы ересектер алған оқу нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 28 қыркүйектегі № 508 бұйрығының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 17588 болып тіркелген);

2) "Формальды емес білім беретін, танылған ұйымдардың тізбесіне енгізілген ұйымдар беретін формальды емес білім арқылы ересектер алған оқу нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 28 қыркүйектегі № 508 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің міндетін атқарушы 2023 жылғы 17 шілдедегі № 212 бұйрығының (Нормативтік құқықтық актілерді тіркеу тізілімінде № 33137 болып тіркелген) күші жойылды деп танылсын.

3. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім комитеті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін және оны ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің ресми интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім вице-министріне жүктелсін.

5. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі *Г. Бейсембаев*

Қазақстан Республикасының
Ғылым және жоғары білім министрі
С. Нурбек

"КЕЛІСІЛДІ"
Қазақстан Республикасы
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау
министрлігі

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрі
2023 жылғы 24 қазандағы
№ 322 мен
Қазақстан Республикасының
Ғылым және жоғары
білім министрі
2023 жылғы 24 қазандағы
№ 544 бірлескен бұйрығына
қосымша

Формальды емес білім беру арқылы алынған оқыту нәтижелерін, сондай-ақ кәсіптік біліктілікті тану нәтижелерін тану қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Формальды емес білім беру арқылы алынған оқыту нәтижелерін, сондай-ақ кәсіптік біліктілікті тану нәтижелерін тану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Білім туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-3 - бабының 30) тармақшасына сәйкес әзірленді және формальды емес білім беру арқылы алынған оқыту нәтижелерін, сондай-ақ кәсіптік біліктілікті тану нәтижелерін тану тәртібін айқындайды.

2. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар қолданылады:

1) кәсіптік біліктілік – кәсіп бойынша еңбек функцияларын орындау үшін талап етілетін құзыреттерді меңгеруді сипаттайтын кәсіптік даярлық дәрежесі;

2) кәсіптік біліктілікті тану – кандидаттың кәсіптік стандарттардың талаптарына, ал олар болмаған кезде – біліктілік талаптарына сәйкестігін бағалау және ол туралы шешім қабылдау рәсімі;

3) кәсіптік біліктілікті тану орталығы (бұдан әрі – Тану орталығы) – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен аккредиттелген, кәсіптік біліктілікті тануды жүзеге асыратын заңды тұлға;

4) кәсіптік біліктілікті тану туралы құжат – кандидаттың кәсіптік біліктілігінің белгілі бір кәсіп бойынша еңбек функцияларын орындауға қойылатын талаптарға сәйкестігін куәландыратын құжат;

5) оқыту нәтижелері – білім алушылардың білім беру бағдарламасын меңгеру бойынша алған, көрсететін білімінің, іскерліктерінің, дағдыларының бағалаумен расталған көлемі және қалыптасқан құндылықтар мен қарым-қатынастар;

6) формальды емес білім беру – оқыту орны, мерзімдері мен нысаны ескерілмей, білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын және оқыту нәтижелерін растаушы құжат беріле отырып, жүргізілетін білім беру түрі.

2-тарау. Формальды емес білім беру арқылы алынған оқыту нәтижелерін тану тәртібі

3. Формальды емес білім берудің оқыту нәтижелерін тануды техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары (бұдан әрі – білім беру ұйымдары) дербес жүзеге асырады.

4. Формальды емес білім беру бағдарламасын білім алушы (тыңдаушы) формалды емес (қосымша) білім беру қызметтерін көрсететін ұйымдарда және (немесе) формальды білім беру ұйымдарында (оқу орны бойынша не өзге де білім беру ұйымдарында) игереді.

5. Білім беру ұйымдарында формальды емес оқыту нәтижелерін тану формалды емес білім беру бағдарламасы мазмұнының және (немесе) оқыту нәтижелерінің білім беру бағдарламасының білім алушысы (тыңдаушысы) меңгеретін оқу пәнінің немесе модульдің мазмұнына және (немесе) оқыту нәтижелеріне сәйкестігін бағалау негізінде жүзеге асырылады.

6. Формальды емес білім беру бағдарламасы мазмұнының және (немесе) оқыту нәтижелерінің оқу пәнінің немесе модульдің мазмұнына және (немесе) оқыту нәтижелеріне сәйкестігін бағалау оқытудың тұжырымдалған нәтижелерін және салыстырылатын бағдарламалардың құзыреттерін, олардың көлемін (академиялық сағаттарда және (немесе) академиялық кредиттерде), оқыту мақсаттарын, оқу жетістіктерін (білімдерін) бағалауды салыстыру жолымен жүргізіледі.

7. Бағдарламалардың көлемін салыстыру кезінде білім беру бағдарламасының бір академиялық кредитінің бастапқы еңбек сыйымдылығы үшін - техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында – 24 академиялық сағат және жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында – 30 академиялық сағат қабылданады.

8. Формальды емес білім беру оқыту нәтижелерін тану кезінде салыстырымдылықты қамтамасыз ету үшін білім алушылардың (тыңдаушылардың) оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесіне негізделген формальды емес (қосымша) білім берудегі білімді, дағдылар мен құзыреттерді бағалау жүйесі қолданылады.

Формальды емес білім берудің оқу жетістіктері мен білімдерін бағалаудың басқа жүйелерін қолдану кезінде білім беру ұйымы бағаларды балдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесіне ауыстыру шкаласын әзірлейді.

9. Формальды емес білім берудің оқу нәтижелері мен құзыреттерін салыстыру бағдарламалардың мазмұнын, олардың мақсаттарын және оқу пәнінің силлабусын немесе білім беру бағдарламасының модулін қамту толықтығын зерделеу арқылы жүзеге асырылады.

Ескерту. 9-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 18.03.2025 № 119 және ҚР Оқу-ағарту министрінің 18.03.2025 № 40 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

10. Формальды емес білім беруді оқыту нәтижелерін растайтын құжат:

1) техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары;

2) Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы заңнамасына сәйкес қосымша білім беру ұйымдары, кадрлардың біліктілігін арттыру және қайта даярлау институттары (орталықтары), білім беру қызметіне құқығы бар жұмыс берушілер жанындағы оқу орталықтары немесе жұмыс берушінің өтінімі бойынша жұмыс берушінің жұмыс орны;

3) сұранысқа ие кәсіптер тізбесі бойынша электрондық еңбек биржасы;

4) халықаралық білім беру платформаларындағы (Coursera (курсор), EdX (Эдикс), FutureLearn (Фьючелен), Udacity (Юдасити) жаппай ашық онлайн курстары беретін оқуды аяқтау туралы сертификат немесе куәлік болып табылады:

Куәліктер мен сертификаттардың көлемі (академиялық кредиттерде және (немесе) сағаттарда) және бағалары көрсетіле отырып, бағдарламаның зерделенген курстарының , оқу пәндерінің (модульдерінің) атаулары көрсетілетін еркін нысаны мен қосымшасы болады.

Ескерту. 10-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 18.03.2025 № 119 және ҚР Оқу-ағарту министрінің 18.03.2025 № 40 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

11. Формальды емес білім беруді оқыту нәтижелерін тану үшін білім беру ұйымының бірінші басшысының немесе оны алмастыратын адамның бұйрығымен Формальды емес білім беруді оқыту нәтижелерін тану жөніндегі комиссия (бұдан әрі - Комиссия) құрылады.

Комиссияның қызметі туралы ережені, оның құрамын білім беру ұйымы дербес айқындайды.

Ескерту. 11-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 18.03.2025 № 119 және ҚР Оқу-ағарту министрінің 18.03.2025 № 40 (алғашқы ресми

жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

12. Комиссия төрағасы мен төрағаның орынбасары Комиссияның бірінші отырысында оның мүшелері арасынан көпшілік дауыспен ашық дауыс беру арқылы сайланады.

Комиссия төрағасы Комиссия қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады, Комиссия отырыстарын өткізеді. Комиссия төрағасы болмаған жағдайда оның функцияларын төрағаның орынбасары орындайды.

Комиссия хатшысының функцияларын Комиссия мүшесі болып табылмайтын білім беру ұйымының маманы орындайды.

13. Білім алушы (тыңдаушы) формальды емес білім берудің оқыту нәтижесін (нәтижелерін) тану үшін академиялық кезеңнің басталуына дейін Комиссияның қарауына мынадай құжаттарды ұсынады:

1) Комиссия төрағасының атына еркін нысанда формальды емес білім берудің оқыту нәтижелерін тану туралы өтініш;

2) формальды емес білім берудің оқыту нәтижелерін растайтын құжат (куәлік және сертификат).

Ескерту. 13-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 18.03.2025 № 119 және ҚР Оқу-ағарту министрінің 18.03.2025 № 40 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

14. Комиссия алынған құжаттарды сараптама жүргізу үшін 3 (үш) жұмыс күн ішінде сараптама тобына жібереді (сараптама қорытындысы).

15. Сараптама тобының құрамы білім беру ұйымының бірінші басшысының (ректорының) немесе оны алмастыратын тұлғаның бұйрығымен бекітіледі, оған білім беру бағдарламасының бейініне сәйкес келетін өндірістік қызмет саласының тәжірибелі оқытушылары мен практикалық қызметкерлері кіреді.

16. Сараптама тобы құжаттарды 5 (бес) жұмыс күні ішінде формальды емес білім беруді оқыту нәтижелерінің білім беру ұйымының білім беру бағдарламасының оқыту нәтижелеріне сәйкестігі тұрғысынан қарайды.

Қарау нәтижелері бойынша формальды емес білім беруді оқыту нәтижелерінің білім алушы (тыңдаушы) меңгеретін білім беру бағдарламасының оқу нәтижелеріне, бағдарламаның мақсаттарына, бағдарлама көлеміне және бағалауға сәйкестігін міндетті түрде бағалай отырып, еркін нысанда сараптамалық қорытынды жасалады.

Осы сараптамалық қорытынды қарау және шешім қабылдау үшін Комиссияға беріледі.

17. Комиссияның шешімі отырысқа қатысушы Комиссия мүшелерінің жалпы санының көпшілік дауысымен қабылданады және хаттамамен еркін нысанда ресімделеді.

18. Комиссия отырысының хаттамасынан үзінді көшірмені Комиссия хатшысы меңгерілген оқу пәндері (модульдері), бағдарламалары туралы мәліметтерді олардың атауын, академиялық кредиттердегі көлемін және (немесе) сағатын, бағалауын және формальды емес білім беруді оқыту нәтижелерін білім алушының (тыңдаушының) транскриптіне қайта есептеу туралы көрсете отырып енгізу үшін оқу бөліміне (техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында) немесе тіркеуші кеңсесіне (жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында) береді.

19. Білім алушы (тыңдаушы) келесі академиялық кезеңдерде қайта есептелген оқу пәндерін (модульдерін) оқудан босатылады.

3-тарау. Кәсіптік біліктілікті тану нәтижелерін тану тәртібі

20. Кәсіптік біліктілік нәтижелерін тануды Тану орталығы берген кәсіптік біліктілікті тану туралы құжат негізінде білім беру ұйымдары жүзеге асырады.

Кәсіптік біліктілікті тануды Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 6 қыркүйектегі № 374 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 33387 болып тіркелген) бекітілген Кәсіптік біліктілікті тану қағидаларына сәйкес тану орталықтары жүзеге асырады.

21. Формальды емес білім беруді оқыту нәтижелерін тану үшін білім беру ұйымының бірінші басшысының немесе оны алмастыратын адамның бұйрығымен Формальды емес білім беруді оқыту нәтижелерін тану жөніндегі комиссия (бұдан әрі - Комиссия) құрылады.

Ескерту. 21-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 18.03.2025 № 119 және ҚР Оқу-ағарту министрінің 18.03.2025 № 40 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

22. Комиссияның қызметі туралы ережені, оның құрамын білім беру ұйымы дербес айқындайды.

Ескерту. 22-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 18.03.2025 № 119 және ҚР Оқу-ағарту министрінің 18.03.2025 № 40 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бірлескен бұйрығымен.

23. Комиссия төрағасы мен төрағаның орынбасары Комиссияның бірінші отырысында оның мүшелері арасынан көпшілік дауыспен ашық дауыс беру арқылы сайланады.

Комиссия төрағасы Комиссия қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады, Комиссия отырыстарын өткізеді. Комиссия төрағасы болмаған жағдайда оның функцияларын төрағаның орынбасары орындайды.

Комиссия хатшысының функцияларын Комиссия мүшесі болып табылмайтын білім беру ұйымының маманы орындайды.

24. Білім алушы (тыңдаушы) кәсіптік біліктілік нәтижелерін тану үшін академиялық кезеңнің басталуына дейін 10 (он) жұмыс күні ішінде Комиссияның қарауына мынадай құжаттарды ұсынады:

1) Комиссия төрағасының атына еркін нысанда формальды емес білім берудің оқыту нәтижелерін тану туралы өтініш;

2) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

3) тану орталығы берген кәсіптік біліктілікті тану туралы растайтын құжат.

25. Комиссия алынған құжаттарды сараптама жүргізу үшін 3 (үш) жұмыс күн ішінде сараптама тобына жібереді (сараптама қорытындысы).

26. Сараптама тобының құрамы білім беру ұйымының бірінші басшысының (ректорының) немесе оны алмастыратын тұлғаның бұйрығымен бекітіледі, оған білім беру бағдарламасының бейініне сәйкес келетін өндірістік қызмет саласының тәжірибелі оқытушылары мен практикалық қызметкерлері кіреді.

27. Сараптама тобы құжаттарды 5 (бес) жұмыс күні ішінде кәсіптік біліктілік нәтижелерінің білім беру ұйымының білім беру бағдарламасының оқыту нәтижелеріне сәйкестігі тұрғысынан қарайды.

Қарау нәтижелері бойынша кәсіптік біліктілік нәтижелерінің білім алушы (тыңдаушы) меңгеретін білім беру бағдарламасының оқу нәтижелеріне, бағдарламаның мақсаттарына, бағдарлама көлеміне және бағалауға сәйкестігін міндетті түрде бағалай отырып, еркін нысанда сараптамалық қорытынды жасалады.

Сараптамалық қорытынды қарау және шешім қабылдау үшін Комиссияға беріледі.

28. Комиссияның шешімі отырысқа қатысушы Комиссия мүшелерінің жалпы санының көпшілік даусымен қабылданады және хаттамамен еркін нысанда ресімделеді.

29. Комиссия отырысының хаттамасынан үзінді көшірмені комиссия хатшысы меңгерілген оқу пәндері (модульдері), бағдарламалары туралы мәліметтерді олардың атауын, академиялық кредиттердегі көлемін және (немесе) сағатын, бағалауын және кәсіптік біліктілік нәтижелерін білім алушының (тыңдаушының) транскриптіне қайта есептеу туралы көрсете отырып енгізу үшін оқу бөліміне (техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында) немесе тіркеуші кеңсесіне (жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында) береді.

30. Кәсіптік біліктілік нәтижелерін тану үшін білім алушы (тыңдаушы) келесі академиялық кезеңдерде қайта есептелген оқу пәндерін (модульдерін) оқудан босатылады.

Кәсіптік біліктілікті тану нәтижелері білім алушының (тыңдаушының) транскриптіне енгізіледі.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК